

i Misgjerningsfager. Man kan ophæve Høiesteret, og man kan beholde Overretterne, thi jeg veed egentlig ikke, at der skulde være Noget iveien for at have en særskilt Overret for Nerne, og en særskilt Overret for Sjælland, uden at have nogen Høiesteret. Jeg veed meget vel, at der vil regne en Mængde Systembebreidelser ned paa mig, men jeg spørger blot om det praktiske Udbytte, jeg spørger blot om, hvorledes vi komme bort fra den affhyelige Unode, at see Overretterne hver Dag omgjøre fornuftige Underretsdomme, eller Høiesteret omgjøre Overretsdomme, om hvillike alle Vedkommende troede, at de vare rigtige; jeg spørger, hvorledes skulle vi faae det Nette ud? Er det ikke Tiden at angribe denne Ulykke for vore Jurister, for den hele Befolkning, er det ikke paa Tiden at gjøre det nu, da vi indføre Mundtlighed? Derfom Justitsministeren i dette Lovudkast havde medtaget den første Deel af Grundlovens § 79, hvori der siges, at der i Retspleien — det er: i borgerlige Retstrætter — skal indføres saavidt muligt og saa snart stee kan Offentlighed og Mundtlighed, saa havde vi været langt videre fremme mod det Maal, som nødvendigviis maa foreligge, naar vi ville reorganisere vore Domstole, men det Maal er ikke alene at faae en ny Straffelov vel anvendt, nei, dertil hører, at vi faae mundtlig Procedure ved vore Underretter, og dertil hører, at vi afflasse vore Overretter, det være sig baade Landsøverretterne og Høiesteret i den Forstand, at de skulle dømme i Realiteten. Saalænge Folkethinget ikke vil stille sig paa det Standpunkt, at det ogsaa vil gennemføre den første Deel af § 79 i Grundloven om Offentlighed og Mundtlighed i vor Retspleie i borgerlige Sager, saalænge faae vi ikke Grundlovens Forjættelse opfyldt, og saalænge komme vi ikke ud af det uhykkelige Instantsystem, som vi i en saa lang Tid have haft. Naar vi nu have seet her i Kjøbenhavn en Underret være i Virksomhed omtrent et Aar, hvor der er mundtlig og offentlig Procedure, og hvor der kun er een lovlyndig Dommer, saa siger jeg, at der deri ligger et Beviis for, at i Kjøbenhavn kan Underretsproceduren foregaae offentlig og mundtlig; jeg veed ikke, om man har ført Klage over den Maade, hvorpaa

Kjøbenhavns Sø- og Handelsret har løst sin Opgave; jeg troer, at den Procesmaade, som der er bleven fulgt, uagtet det kun er et Prøvestykke — det er det første af den Art, vi opføre — fra alle Sider er erkjendt at være langt fuldkommere og langt mere betryggende for de stridende Parter end den Procesmaade, som følges ved de øvrige borgerlige Retter i Kjøbenhavn. Jeg maa, for ikke at misforstaaes, sige, at jeg ikke sætter den ene Retsdomme over den andens, men jeg taler her blot om det System, som bruges ved de forskjellige Retter, og da er det, at jeg paastaer, at Mundtlighed og Offentlighed ved Kjøbenhavns Sø- og Handelsret har viist, at en saadan Institution kan gaae i Kjøbenhavn, og jeg havde haabet, at den høitærede Justitsminister deri havde fundet en særlig Opfordring til at opfylde den første Deel af Grundlovens § 79. Om nu Mundtlighed og Offentlighed kan indføres i borgerlige Retstrætter udenfor Kjøbenhavn, derpaa har der endnu ikke været givet nogen Prøve, men det vil efter min Mening kunne lade sig gjøre. Ligesaavel, som man om 5 Aar vil kunne indføre en saadan Rettergangsmaade i Misgjerningsfager, ligesaavel vil man være istand til at kunne gjøre det i borgerlige Retstrætter, og jeg troer, at man i høieste Grad undervunderer Sagførerstanden i Provindserne, naar man siger om den, at den ikke vil være istand til at føre en mundtlig Procedure; Provindsfagførerne ville i den Henseende være istand til at løse deres Opgave ligesaagodt som Provindsdommerne.

Hvis man skal kunne gjøre sig et Begreb om Omkostningerne ved Retspleien, er det efter min Anskuelse, aldeles nødvendigt at faae den ærede Ministers Mening at vide, om vi om 5 Aar skulle staae paa det samme Trin som idag og beholde 3 Instantsfer, om vi aarlig skulle bestoie en Høiesteret, en Overret og alle de forskjellige Underretter. Den ærede Minister maa kunne sige Thinget, om han samtidig med Rævningslovens endelige Udførelse i Livet vil gennemføre den første Deel af Grundlovens § 79 om Offentlighed og Mundtlighed i borgerlige Retstrætter, og om den skal gennemføres paa en saadan Maade, at man skal beholde Appellinstantsfer. Derfom den ærede Minister